

**Pani
Anetta Ujma
Burmistrz
Miasta i Gminy Blachownia**

Wystąpienie pokontrolne

Inspektorzy Regionalnej Izby Obrachunkowej w Katowicach przeprowadzili w dniach od 27 września do 29 października 2010 r. kontrolę kompleksową gospodarki finansowej Miasta i Gminy Blachownia, za okres od 1 stycznia 2006 r. do 29 października 2010 r. Ustalenia kontroli zawarte zostały w protokole kontroli podpisanym 1 grudnia 2010 r., którego jeden egzemplarz pozostawiono w jednostce kontrolowanej.

Poniżej przedstawiam poszczególne nieprawidłowości, wskazując wnioski zmierzające do ich usunięcia i usprawnienia badanej działalności oraz osoby odpowiedzialne za nieprawidłowe wykonywanie czynności służbowych, stosownie do art. 9 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz. U. z 2001 r. Nr 55, poz. 577 z późn. zm.).

W zakresie wydatków oraz zamówień publicznych:

- *W zakresie udzielenia w 2008 r. zamówienia publicznego w trybie przetargu nieograniczonego na zadanie pn. „Bieżące utrzymanie dróg gminnych usytuowanych w granicach administracyjnych Gminy Blachownia” stwierdzono:*
 - *nieprecyzyjne opisanie przedmiotu zamówienia, tj. niezgodnie z przepisem art. 29 ust. 1 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2007 r. Nr 223, poz. 1655 z późn. zm.). Zgodnie z ww. przepisem, przedmiot zamówienia opisuje się w sposób jednoznaczny i wyczerpujący, za pomocą dostatecznie dokładnych i zrozumiałych określeń, uwzględniając wszystkie wymagania i okoliczności mogące mieć wpływ na sporządzenie oferty.*

Przedmiot zamówienia obejmował według specyfikacji istotnych warunków zamówienia wykonanie robót budowlanych w ramach bieżącego utrzymania pasów drogowych dróg i ulic kategorii dróg gminnych polegające na: bieżącym utrzymaniu jezdni, chodników, poboczy, parkingów, zatok/pętli autobusowych, przepustów i odwodnienia korpusu drogowego na drogach gminnych. Zakres przedmiotu zamówienia wskazano jedynie jako „wykonanie robót budowlanych w pasach drogowych dróg zaliczonych do kategorii dróg wg wskazań przez Zamawiającego”.
 - *nieprawidłowe ustalenie wartości zamówienia, tj. niezgodnie z przepisem art. 33 ust. 1 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2007 r.*

Nr 223, poz. 1655 z późn. zm.). Stosownie do ww. przepisu, wartość zamówienia na roboty budowlane ustala się na podstawie kosztorysu inwestorskiego sporządzanego na etapie opracowania dokumentacji projektowej albo na podstawie planowanych kosztów robót budowlanych określonych w programie funkcjonalno-użytkowym, jeżeli przedmiotem zamówienia jest wykonanie robót budowlanych w rozumieniu ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane.

Wartość ww. zamówienia została ustalona na podstawie dotychczas udzielonych zamówień.

Do ww. zadania zlecono wykonanie robót uzupełniających na podstawie umowy OR-0815/191/2008 z 20 października 2008 r. Przy ustalaniu wartości zamówienia nie została uwzględniona wartość zamówień uzupełniających, które Zamawiający przewidział w specyfikacji istotnych warunków zamówienia.

Powyższe było niezgodne z przepisem art. 32 ust. 3 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2007 r. Nr 223, poz. 1655 z późn. zm.). Stosownie do ww. przepisu, jeżeli zamawiający przewiduje udzielenie zamówień uzupełniających, o których mowa w art. 67 ust. 1 pkt 6 i 7 lub art. 134 ust. 6 pkt 3 i 4, przy ustalaniu wartości zamówienia uwzględnia się wartość zamówień uzupełniających.

- w dniu 4 lipca 2008 r. została zawarta umowa Nr OR-0815/118/2008 z wykonawcą. Ustalono termin realizacji zamówienia do 31 grudnia 2009 r. Nominalną wartość zamówienia w roku 2008 strony ustaliły w wysokości 151.000 zł brutto „oraz w 2009 r. wartość umowy nie przekroczy kwoty zabezpieczonej na ten cel w budżecie Gminy Blachownia.”. Wykonawca wniósł zabezpieczenie należytego wykonania umowy w formie ubezpieczeniowej gwarancji należytego wykonania umowy i usunięcia wad lub usterek. Gwarancja była ważna do 30 stycznia 2010 r. w zakresie roszczeń z tytułu niewykonania lub nienależytego wykonania przedmiotu umowy do wysokości 10.000,00 zł. Gwarancja była ważna do 15 stycznia 2011 r. w zakresie roszczeń z tytułu nie usunięcia lub nienależytego usunięcia wad lub usterek powstałych w przedmiocie umowy do wysokości 3.000,00 zł.

Do umowy Nr OR-0815/118/2008 zawarto 26 marca 2009 r. aneks Nr 1, w którym strony ustaliły, że wartość środków finansowych na realizację przedmiotu umowy w 2009 r. wynosi brutto 1.330.000,00 zł. W związku z zawarciem powyższego aneksu od wykonawcy nie zażądano wniesienia zabezpieczenia należytego wykonania umowy.

Zgodnie z przepisem art. 150 ustawy z dnia 29 stycznia 1994 r. Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2007 r. Nr 223, poz. 1655 z późn. zm.) wysokość zabezpieczenia ustala się w stosunku procentowym do ceny całkowitej podanej w ofercie albo maksymalnej wartości nominalnej zobowiązania zamawiającego wynikającego z umowy, jeżeli w ofercie podano cenę jednostkową lub ceny jednostkowe. Zabezpieczenie ustala się w wysokości od 2% do 10% ceny całkowitej podanej w ofercie albo maksymalnej wartości nominalnej zobowiązania zamawiającego wynikającego z umowy.

Łącznie wartość robót wynikająca z umowy Nr OR-0815/118/2008 oraz aneksu Nr 1 wynosiła kwotę 1.481.000,00 zł. W związku z tym zabezpieczenie z tytułu niewykonania lub nienależytego wykonania przedmiotu umowy w wysokości 2% powinno wynosić kwotę 29.620,00 zł.

- W zakresie dwóch zamówień udzielonych w trybie z wolnej ręki na roboty uzupełniające i dodatkowe dotyczące zadania „Bieżące utrzymanie dróg gminnych usytuowanych w granicach administracyjnych Gminy Blachownia” Zamawiający nieprawidłowo udokumentował przeprowadzenie postępowania o udzielenie zamówienia. Nie zostały sporządzone zaproszenia do negocjacji oraz protokoły z postępowania o udzielenie

zamówienia publicznego zgodnie z przepisem art. 96 ust. 1 ww. ustawy Prawo zamówień publicznych oraz rozporządzeniem Prezesa Rady Ministrów z dnia 24 października 2007 r. w sprawie protokołu postępowania o udzielenie zamówienia publicznego (Dz. U. Nr 202, poz. 1463) – dotyczy robót uzupełniających i rozporządzeniem Prezesa Rady Ministrów z dnia 16 października 2008 r. w sprawie protokołu postępowania o udzielenie zamówienia publicznego (Dz. U. Nr 188, poz. 1154) – dotyczy robót dodatkowych. Osoby biorące udział w postępowaniach ze strony zamawiającego nie złożyły oświadczeń wymaganych przepisem art. 17 ust. 1 ustawy z dnia 29 stycznia 1994 r. Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2007 r. Nr 223, poz. 1655 z późn. zm.). Wykonawcy robót nie złożyli oświadczeń o spełnieniu warunków, o których mowa w art. 22 ust. 1 ustawy z dnia 29 stycznia 1994 r. Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2007 r. Nr 223, poz. 1655 z późn. zm.). Zamawiający nie wezwał wykonawców do złożenia oświadczeń, zgodnie z przepisem art. 26 ust. 3 ustawy z dnia 29 stycznia 1994 r. Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2007 r. Nr 223, poz. 1655 z późn. zm.).

Zadania związane z ustaleniem wartości zamówienia oraz realizacją umów z zakresu bieżącego utrzymania dróg wykonywali były Kierownik i pracownicy Referatu Gospodarki Komunalnej, Handlu i Usług. Zadania związane z prowadzeniem postępowań o udzielenie zamówień publicznych wykonywał Kierownik Referatu Inwestycji i Zamówień Publicznych.

Nadzór w tym zakresie sprawował p. Zdzisław Nowak – były Burmistrz Miasta i Gminy Blachownia.

- W zakresie udzielenia w 2009 r. zamówienia publicznego w trybie przetargu nieograniczonego na zadanie pn. „Termomodernizacja budynków trzech jednostek oświatowych Gminy Blachownia” stwierdzono:

- w ogłoszeniu o zamówieniu oraz w specyfikacji istotnych warunków zamówienia Zamawiający nie opisał precyzyjnie wymagań dotyczących spełnienia warunków udziału w postępowaniu oraz nie wskazał sposobu oceny spełniania wymaganych warunków.
- w specyfikacji istotnych warunków zamówienia w rozdziale V pkt 1.1 lit. a Zamawiający zawarł zapis, że z aktualnego odpisu z właściwego rejestru albo aktualnego zaświadczenia o wpisie do ewidencji działalności gospodarczej załączonego do oferty i wystawionego nie wcześniej niż 6 miesięcy przed upływem terminu składania ofert będzie wynikał przedmiot działalności firmy odpowiadający przedmiotowi zamówienia. Przedmiotem zamówienia była „Termomodernizacja budynków trzech jednostek oświatowych Gminy Blachownia”. Natomiast w odpisach z odpowiednich rejestrów informacje w tym zakresie zawsze podane są w sposób ogólny. Przepisy prawa nie uzależniają prowadzenia działalności gospodarczej od ujawnienia w ewidencji działalności gospodarczej danego rodzaju działalności (opisany przy użyciu odpowiednich kodów i nazw), jeżeli prowadzenie tej działalności nie wymaga uzyskania stosownych koncesji, licencji, zezwoleń. Ustawa Prawo zamówień publicznych nie daje podstaw do żądania od wykonawców, aby przedmiot ich działalności ujawniony we właściwym rejestrze (bądź ewidencji) odpowiadał przedmiotowi zamówienia określonego zgodnie z Polską Klasyfikacją Działalności (PKD).

Zgodnie z przepisami art. 7 ust. 1 oraz art. 22 ust 2 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2007 r. Nr 223, poz. 1655 z późn. zm.) w brzmieniu obowiązującym na dzień wszczęcia postępowania o zamówienie publiczne, tj. w dniu 3 lipca 2009 r., Zamawiający przygotowuje i przeprowadza postępowanie o udzielenie zamówienia w sposób zapewniający zachowanie uczciwej konkurencji oraz równe traktowanie wykonawców, a także nie może określać warunków udziału

w postępowaniu o udzielenie zamówienia w sposób, który mógłby utrudniać uczciwą konkurencję.

- w specyfikacji istotnych warunków zamówienia w rozdziale V pkt 1.2 lit. c Zamawiający zawarł zapis: „W wykazie podmiotów, które będą uczestniczyć w wykonaniu zamówienia załączonym do oferty, Wykonawca poda nazwy i adresy firm, które przewidziane są do wykonania zamówienia (wykonawcę również) określając zakres i wartość robót przewidzianych do wykonania przez poszczególne podmioty”. Zgodnie z przepisem art. 36 ust. 4 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2007 r. Nr 223, poz. 1655 z późn. zm.) w brzmieniu obowiązującym na dzień wszczęcia postępowania o zamówienie publiczne, tj. na dzień 3 lipca 2009 r., Zamawiający żąda wskazania przez wykonawcę w ofercie części zamówienia, której wykonanie powierzy podwykonawcom.
- nieprawidłowo ustalono wartość zamówienia. W specyfikacji istotnych warunków zamówienia oraz ogłoszeniu o zamówieniu przewidywano udzielenie zamówień uzupełniających, jednakże zaniechano sporządzenia dla tych zamówień dokumentacji projektowej oraz kosztorysu inwestorskiego. Naruszono tym przepis art. 32 ust. 1 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2007 r. Nr 223, poz. 1655 z późn. zm.). Ponadto zgodnie z przepisem art. 33 ust. 1 ustawy Prawo zamówień publicznych wartość zamówienia na roboty budowlane ustala się na podstawie kosztorysu inwestorskiego sporządzanego na etapie opracowania dokumentacji projektowej, albo na podstawie planowanych kosztów robót budowlanych określonych w programie funkcjonalno-użytkowym, jeżeli przedmiotem zamówienia jest wykonanie robót budowlanych w rozumieniu ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. - Prawo budowlane.
- przy udzieleniu zamówień dodatkowych i uzupełniających, do zadania pn. „Termomodernizacja budynków trzech jednostek oświatowych Gminy Blachowni”, prowadzonych w trybie zamówienia z wolnej ręki zakończonych zawarciem umów Nr OR-0815/223/2009 z dnia 12 listopada 2009 r., Nr OR-0815/224/2009 z dnia 16 listopada 2009 r., OR-0815/225/2009 z dnia 23 listopada 2009 r. stwierdzono, że:
 - Zamawiający nie prowadził protokołu postępowania zgodnie z rozporządzeniem Prezesa Rady Ministrów z dnia 16 października 2008 r. w sprawie protokołu postępowania o udzielenie zamówienia publicznego (Dz. U. Nr 188, poz. 1154). Sporządzono jedynie protokół z negocjacji. Zgodnie z art. 96 ust. 1 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2007 r. Nr 223, poz. 1655 z późn. zm.) w trakcie prowadzenia postępowania o udzielenie zamówienia zamawiający sporządza pisemny protokół postępowania o udzielenie zamówienia zawierający co najmniej: opis przedmiotu zamówienia, informację o trybie udzielenia zamówienia, informacje o wykonawcach, cenę i inne istotne elementy ofert, wskazanie wybranej oferty lub ofert.
 - dokumentacja przedstawiona do kontroli nie zawierała oświadczeń o braku okoliczności powodujących wykluczenie z postępowania składanych przez osoby biorące udział w postępowaniu ze strony Zamawiającego. Zgodnie z przepisami art. 17 i art. 96 ust. 1 i ust. 5 pkt 1 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (Dz. U. 2007 r. Nr 223, poz. 1655 z późn. zm.) osoby wykonujące czynności w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego składają, pod rygorem odpowiedzialności karnej za fałszywe zeznania, pisemne oświadczenie o braku okoliczności, o których mowa w ust. 1 art. 17.
 - dokumentacja przedłożona do kontroli nie zawierała oświadczeń Wykonawcy, że nie podlega wykluczeniu z postępowania.

Zgodnie z przepisem art. 25 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. (Dz. U. z 2007 r. Nr 223, poz. 1655 z późn. zm.) zamawiający może żądać od wykonawców wyłącznie oświadczeń lub dokumentów niezbędnych do przeprowadzenia postępowania. Oświadczenia lub dokumenty potwierdzające spełnianie warunków udziału w postępowaniu zamawiający wskazuje w ogłoszeniu o zamówieniu, specyfikacji istotnych warunków zamówienia lub zaproszeniu do składania ofert.

Projekt specyfikacji istotnych warunków zamówienia został przygotowany przez Kierownika Referatu Inwestycji i Zamówień Publicznych. Nadzór w tym zakresie sprawował p. Zdzisław Nowak – były Burmistrz Miasta i Gminy Blachownia, który zatwierdził specyfikację istotnych warunków zamówienia.

Zadania związane z przygotowaniem i przeprowadzeniem postępowania należały do pracowników Referatu Inwestycji i Zamówień Publicznych, nad którymi bezpośredni nadzór sprawował Kierownik Referatu Inwestycji i Zamówień Publicznych.

– *W zakresie przygotowania oraz przeprowadzenia postępowania o udzielenie zamówienia „Budowa hali widowiskowo – sportowej w Blachowni” w 2009 r. stwierdzono, że:*

- *w ogłoszeniu o zamówieniu przesłanym do BZP oraz w specyfikacji istotnych warunków zamówienia zamawiający żądał dokumentów na potwierdzenie warunków udziału w postępowaniu, pomimo braku precyzyjnego opisanie tych warunków i braku wskazania sposobu dokonywania oceny ich spełniania,*

- *w SIWZ oraz w ogłoszeniu o zamówieniu ustalono, że „o zamówienie mogą się ubiegać Wykonawcy, dla których z aktualnego odpisu z właściwego rejestru albo aktualnego zaświadczenia o wpisie do ewidencji działalności gospodarczej, (...), będzie wynikał przedmiot działalności firmy, odpowiadający przedmiotowi zamówienia. Przedmiotem zamówienia była „Budowa Hali Widowiskowo-Sportowej w Blachowni wraz z łącznikiem Hali Widowiskowo-Sportowej z istniejącym budynkiem OSiR oraz nadbudowa budynku OSiR zlokalizowanych przy ul. Sportowej 1 w Blachowni”.*

Powyższe było niezgodne z przepisami art. 7 ust. 1 i art. 22 ust. 2 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych, w brzmieniu obowiązującym na dzień wszczęcia postępowania o zamówienie.

Zgodnie z obowiązującym systemem prawnym fakt niewyszczególnienia w zaświadczeniu o wpisie do ewidencji działalności gospodarczej działalności w zakresie budowy obiektów sportowych – 41.20Z PKD (roboty budowlane związane ze wznoszeniem budynków mieszkalnych i niemieszkalnych) nie oznacza, że wykonawca nie posiada uprawnień do wykonywania takiej działalności w rozumieniu art. 22 ust. 1 pkt 1 ustawy Prawo zamówień publicznych i pozostaje bez znaczenia z punktu oceny spełnienia przez wykonawców wymogu złożenia wymaganego przez zamawiającego odpisu właściwego rejestru, albo zaświadczenia o wpisie do ewidencji działalności gospodarczej.

- *w SIWZ oraz w ogłoszeniu o zamówieniu ustalono, że w wykazie podmiotów, które będą uczestniczyć w wykonywaniu zamówienia, załączonym do oferty, Wykonawca poda nazwy i adresy firm, które przewidziane są do wykonania zamówienia (wykonawcę również), określając zakres i wartość robót przewidzianych do wykonania przez poszczególne podmioty.*

Powyższe było niezgodne z przepisem art. 36 ust. 4 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych, w brzmieniu obowiązującym na dzień wszczęcia postępowania o zamówienie. Stosownie do ww. przepisu Zamawiający żąda wskazania przez wykonawcę w ofercie części zamówienia, której wykonanie powierzy podwykonawcom.

- *nieprawidłowo ustalono wartość zamówienia. W specyfikacji istotnych warunków zamówienia oraz ogłoszeniu o zamówieniu przewidywano udzielenie zamówień uzupełniających, jednakże zaniechano sporządzenia dla tych zamówień dokumentacji projektowej oraz kosztorysu inwestorskiego. Naruszono tym przepis art. 32 ust. 1 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2007 r. Nr 223, poz. 1655 z późn. zm.). Ponadto zgodnie z przepisem art. 33 ust. 1 ustawy Prawo zamówień publicznych wartość zamówienia na roboty budowlane ustala się na podstawie kosztorysu inwestorskiego sporządzanego na etapie opracowania dokumentacji projektowej, albo na podstawie planowanych kosztów robót budowlanych określonych w programie funkcjonalno-użytkowym, jeżeli przedmiotem zamówienia jest wykonanie robót budowlanych w rozumieniu ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. - Prawo budowlane.*

Zadania związane z przygotowaniem i przeprowadzeniem postępowania należały do pracowników Referatu Inwestycji i Zamówień Publicznych, nad którymi bezpośredni nadzór sprawował Kierownik Referatu Inwestycji i Zamówień Publicznych. Specyfikację istotnych warunków zamówienia oraz umowę Nr OR – 0815/80/2008 z dnia 18 marca 2009 r. w sprawie realizacji zamówienia podpisał p. Zdzisław Nowak – były Burmistrz Miasta i Gminy Blachownia.

Wniosek nr 1

Wzmocnić nadzór nad pracownikami Urzędu Miejskiego w Blachowni w zakresie przygotowania postępowania o udzielenie zamówienia publicznego i realizacji zawartych umów, stosownie do przepisów ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2010 r. Nr 113, poz. 759 z późn. zm.), mając na uwadze przepisy art. 68 i art. 69 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 157, poz. 1240 z późn. zm.).

W zakresie wydatków bieżących:

- *Na umowie zlecenia Nr UM/70/2007 z dnia 2 maja 2007 r. dotyczącej podjęcia czynności organizacyjnych, opracowania projektów graficznych medali i pamiątek okolicznościowych oraz 10 umowach zawartych w latach 2006 - 2010 na świadczenie pomocy prawnej oraz obsługę prawną Urzędu nie zamieszczono kontrasygnaty Skarbnika Miasta i Gminy Blachownia. Umów nie przedłożono Skarbnikowi Miasta i Gminy Blachownia celem złożenia kontrasygnaty. Powyższe było niezgodne z przepisem art. 46 ust. 3 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1591 z późn. zm.) zgodnie z którym, jeżeli czynność prawna może spowodować powstanie zobowiązań pieniężnych, do jej skuteczności potrzebna jest kontrasygnata skarbnika gminy (głównego księgowego budżetu) lub osoby przez niego upoważnionej.*
- *W 2007 r. w kasie Urzędu Miejskiego w Blachowni na podstawie przedłożonych faktur i rachunków dokonywano wypłat gotówki osobom niebędącym pracownikami Urzędu, a uczestniczącym w realizacji obchodów 40-lecia nadania praw miejskich Blachowni. Jak ustalono, osoby te dokonywały zakupów w imieniu Urzędu. Na podstawie przedłożonych faktur i rachunków wypłacano środki bezpośrednio osobom dokonującym tych zakupów, a nie dostawcom towarów i usług. Powyższym działaniem naruszono postanowienia Zarządzenia Nr I-0137/9/99 Burmistrza Blachowni z dnia 30 września 1999 r. w sprawie wprowadzenia w życie Instrukcji obiegu dokumentów i ich archiwizowania w Urzędzie Miejskim w Blachowni z późniejszymi*

zmianami, zgodnie z którymi zakupów na potrzeby Urzędu powinni dokonywać pracownicy Urzędu na podstawie udzielonej im zaliczki na poczet tychże zakupów. Wypłaty środków z kasy dokonał Inspektor ds. obsługi kasowej na podstawie faktur i rachunków zatwierdzonych pod względem merytorycznym, rachunkowym przez p. Elżbietę Wolską – Skarbnika Miasta i Gminy Blachownia oraz p. Zdzisława Nowaka – byłego Burmistrza Miasta i Gminy Blachownia.

Wniosek nr 2

Wzmocnić nadzór nad pracownikami Urzędu Miejskiego w Blachowni odpowiedzialnymi za dokonywanie wypłat gotówki z kasy stosownie do postanowień Zarządzenia Nr I-0137/9/99 Burmistrza Blachowni z dnia 30 września 1999 r. w sprawie wprowadzenia w życie Instrukcji obiegu dokumentów i ich archiwizowania w Urzędzie Miejskim w Blachowni z późniejszymi zmianami, mając na uwadze przepisy art. 68 oraz art. 69 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 157, poz. 1240 z późn. zm.).

W zakresie prawidłowości prowadzenia gospodarki pieniężnej:

- *W kasie Urzędu Miejskiego w Blachowni kasjer będący pracownikiem Urzędu prowadzi obsługę kasową Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Blachowni. Obsługa kasowa Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej prowadzona jest na podstawie porozumienia z dnia 5 sierpnia 2002 r. w sprawie powierzenia prowadzenia obsługi kasowej. Porozumienie zostało zawarte pomiędzy Zarządem Miejskim w Blachowni reprezentowanym przez Burmistrza Blachowni, a Kierownikiem Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Blachowni. Zgodnie z obowiązującym do dnia 31 grudnia 2009 r. przepisem art. 44 ustawy z dnia 30 czerwca 2005 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 249, poz. 2104 z późn. zm.), a następnie przepisem art. 53 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 157, poz. 1240 z późn. zm.) obowiązującym od 1 stycznia 2010 r., za całość gospodarki finansowej jednostki odpowiedzialność ponosi jej kierownik, a określone obowiązki w zakresie gospodarki finansowej jednostki mogą być powierzone tylko pracownikowi tej jednostki.*

Wniosek nr 3

Podjąć działania w celu zapewnienia kierownikowi jednostki organizacyjnej możliwości wykonywania obowiązków określonych w przepisach art. 4 ust. 5 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2009 r. Nr 152, poz. 1223 z późn. zm.) oraz art. 53 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 157, poz. 1240 z późn. zm.).

W zakresie podatków:

- *W latach 2006 - 2009 zaniechano wezwania podatników, którzy nabyli od Gminy lokale mieszkalne do złożenia informacji podatkowej oraz nie podjęto działań celem wydania decyzji określających wysokość zobowiązania podatkowego za rok, w którym nabyto lokale mieszkalne. Powyższe było niezgodne z przepisami art. 274a § 1 i art. 21 § 3 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2005 r. Nr 8, poz. 60 z późn. zm.) w związku z art. 6 ust. 1, ust. 6 i ust. 8 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (Dz. U. z 2006 r. Nr 121, poz. 844 z późn. zm.).*

Skutkiem powyższego był brak wymiaru zobowiązania podatkowego z tytułu podatku od nieruchomości:

- dla nabywcy lokalu na podstawie aktu notarialnego z dnia 4 października 2006 r., za miesiące listopad – grudzień 2006 r.
- dla nabywcy lokalu na podstawie aktu notarialnego z dnia 3 października 2007 r., za miesiące listopad – grudzień 2007 r.
- dla nabywcy lokalu na podstawie aktu notarialnego z dnia 25 kwietnia 2008 r., za miesiące maj – grudzień 2008 r.
- dla nabywcy lokalu na podstawie aktu notarialnego z dnia 15 lipca 2009 r., za miesiące sierpień – wrzesień 2009 r. oraz dla kolejnego nabywcy tego lokalu na podstawie aktu notarialnego z dnia 23 września 2009 r. za miesiące październik – grudzień 2009 r.

Ponadto nabywcy lokalu mieszkalnego, na podstawie aktu notarialnego z dnia 4 lutego 2008 r., nieprawidłowo ustalono wysokość zobowiązania podatkowego z tytułu podatku od nieruchomości, poprzez ustalenie tego zobowiązania za okres styczeń – grudzień 2008 r., zamiast za okres marzec – grudzień 2008 r. Powyższe było niezgodne z przepisami art. 6 ust. 1 i ust. 5 powyższej ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych, stosownie do których obowiązek podatkowy powstaje od pierwszego dnia miesiąca następującego po miesiącu, w którym powstały okoliczności uzasadniające powstanie tego obowiązku. Jeżeli obowiązek podatkowy powstał lub wygasł w ciągu roku, podatek za ten rok ustala się proporcjonalnie do liczby miesięcy, w których istniał obowiązek.

- W latach 2009 – 2010 nieprawidłowo przeprowadzono czynności sprawdzające deklaracje na podatek od nieruchomości podatnika o nr konta F-01-0044 w zakresie ich zgodności ze stanem faktycznym. Powyższym naruszono przepisy art. 272 pkt 3, art. 274a § 2 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2005 r. Nr 8, poz. 60 z późn. zm.).

Podatnik w deklaracji na rok 2009 wykazał budynki związane z prowadzeniem działalności gospodarczej o pow. 280,33 m² oraz budynki zajęte na prowadzenie działalności gospodarczej w zakresie udzielania świadczeń zdrowotnych o pow. 6.616,69 m². Nieruchomości wykazane w powyższej deklaracji podatnik ten przejął w 2009 r. od podatnika o nr konta F-01-0016. Z deklaracji na podatek od nieruchomości za okres styczeń – kwiecień 2009 r. złożonej przez poprzedniego posiadacza nieruchomości wynika, że powierzchnia budynków zajętych na prowadzenie działalności gospodarczej w zakresie udzielania świadczeń zdrowotnych wynosiła 7.385,55 m², tj. więcej o 768,86 m². W deklaracji na podatek od nieruchomości na rok 2010 podatnik wykazał natomiast budynki związane z prowadzeniem działalności gospodarczej o powierzchni mniejszej o 167,31 m² i budynki zajęte na prowadzenie działalności gospodarczej w zakresie udzielania świadczeń zdrowotnych o powierzchni większej o 167,31 m² w stosunku do deklaracji na rok 2009. Podatnik jednocześnie nie złożył wraz z deklaracją pisemnych wyjaśnień w sprawie zmiany powierzchni przedmiotów opodatkowania. Organ podatkowy nie posiadał informacji o przyczynach wystąpienia różnic w przedmiocie opodatkowania i nie wystąpił do podatnika o wyjaśnienie tych różnic.

- W 2009 r. zaniechano wezwania podatnika o nr konta F-01-0016 do złożenia pisemnego uzasadnienia korekty deklaracji na podatek od nieruchomości za rok 2009 złożonej w dniu 19 marca 2009 r. Powyższe było niezgodne z przepisami art. 81 w związku art. 126 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2005 r. Nr 8, poz. 60 z późn.

zm.). Stosownie do powyższych przepisów skorygowanie deklaracji następuje przez złożenie deklaracji korygującej wraz z dołączonym pisemnym uzasadnieniem przyczyn korekty. Korekta deklaracji dotyczyła zmiany wysokości podatku od nieruchomości na rok 2009 w związku ze zmianą stanu posiadania nieruchomości od kwietnia 2009 r.

- Zaniechano wyjaśnienia przyczyn zmiany wartości przedmiotów opodatkowania wykazanych w deklaracji na podatek od nieruchomości przez podatnika o nr karty kontowej F-01-0035. Powyższe było niezgodne z przepisem art. 274 § 1 pkt 2 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2005 r. Nr 8, poz. 60 z późn. zm.).

W dniu 14 września 2010 r. wysłano do podatnika o nr karty kontowej F-01-0035 wezwanie do złożenia korekty deklaracji na podatek od nieruchomości za lata 2008 – 2010, w którym nie wskazano, które informacje organ podatkowy poddał w wątpliwość w poszczególnych deklaracjach ani przyczyn, z powodu których dane te poddaje w wątpliwość. Zgodnie z przytoczonym powyżej przepisem, w razie stwierdzenia, że deklaracja zawiera błędy rachunkowe lub inne oczywiste omyłki bądź że wypełniono ją niezgodnie z ustalonymi wymaganiami, organ podatkowy w zależności od charakteru i zakresu uchybień zwraca się do składającego deklarację o jej skorygowanie oraz złożenie niezbędnych wyjaśnień, wskazując przyczyny, z powodu których informacje zawarte w deklaracji podaje się w wątpliwość.

W uzasadnieniu wezwania wskazano tylko, że podatnik złożył zaniżoną deklarację w sprawie podatku od nieruchomości na 2010 rok oraz na lata poprzednie tj. 2008 – 2009. Z akt sprawy wynika, że podatnik w deklaracjach na podatek od nieruchomości za lata 2008 – 2010 wykazał zaniżoną wartość budowli w stosunku do roku 2007. Do deklaracji podatnik nie załączył pisemnego wyjaśnienia przyczyn zmiany wartości przedmiotów opodatkowania.

- Do dnia zakończenia kontroli zaniechano podjęcia działań mających na celu ustalenie stanu faktycznego w zakresie obowiązku podatkowego dla nieruchomości oznaczonej na mapie geodezyjnej jako działka nr 393/1 obręb Ostrowy, sklasyfikowanej jako lasy, w tym w części zajętej na prowadzenie działalności gospodarczej – odpłatnego parkingu przy ul. Sosnowej 16 w Blachowni.

Do kontroli nie przedłożono dokumentów potwierdzających objęcie obowiązkiem podatkowym ww. nieruchomości. Powyższe narusza przepisy art. 122 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2005 r. Nr 8, poz. 60 z późn. zm.) w związku z przepisami: art. 4 powyższej ustawy – Ordynacja podatkowa, art. 1 ustawy z dnia 30 października 2002 r. o podatku leśnym (Dz. U. z 2002 r. Nr 200, poz. 1682 z późn. zm.) i art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (Dz. U. z 2006 r. Nr 121, poz. 844 z późn. zm.). Stosownie do powyższego przepisu art. 122 ustawy – Ordynacja podatkowa, w toku postępowania organy podatkowe podejmują wszelkie niezbędne działania w celu dokładnego wyjaśnienia stanu faktycznego oraz załatwienia sprawy w postępowaniu podatkowym, stosownie do art. 4 ustawy – Ordynacja podatkowa obowiązkiem podatkowym jest wynikająca z ustaw podatkowych nieskonkretyzowana powinność przymusowego świadczenia pieniężnego w związku z zaistnieniem zdarzenia określonego w tych ustawach. Stosownie do art. 1 ustawy o podatku leśnym opodatkowaniu podatkiem leśnym podlegają określone w ustawie lasy, z wyjątkiem lasów zajętych na wykonywanie innej działalności gospodarczej niż działalność leśna, zgodnie natomiast z art. 2 ust. 2 ustawy o podatkach i opłatach lokalnych opodatkowaniu podatkiem od nieruchomości nie podlegają użytki rolne, grunty

zadrzewione i zakrzewione na użytkach rolnych lub lasy, z wyjątkiem zajętych na prowadzenie działalności gospodarczej.

Z wyjaśnień pracowników Urzędu wynika, że działka nr 393/1 przy ul. Sosnowej nie figuruje w rejestrze ewidencji gruntów prowadzonej przez Powiatowy Ośrodek Dokumentacji Geodezyjnej i Kartograficznej w Częstochowie, w związku z powyższym nie można również ustalić osoby, na której ciąży obowiązek podatkowy związany z ww. nieruchomością.

Powyższa nieruchomość figuruje na odpisie mapy geodezyjnej, dostępnej w Referacie Gospodarki Komunalnej, Nieruchomości i Ochrony Środowiska i oznaczona jest jako działka nr 393/1- Ls „Lasy Państwowe Nadl. Herby”. Z akt sprawy wynika, że jednostka organizacyjna – Lasy Państwowe Nadleśnictwo Herby w deklaracjach na podatek od nieruchomości nie deklarowała do opodatkowania gruntów zajętych na prowadzenie działalności gospodarczej, jak również nie deklaruje takiej działki zarówno w podatku rolnym, jak i podatku leśnym. Ponadto przedsiębiorca prowadzący ww. parking przy ul. Sosnowej wpisany jest w ewidencji działalności gospodarczej prowadzonej w Urzędzie Miejskim w Blachowni pod nr 3733, jako miejsce wykonywania działalności gospodarczej wskazany jest adres ul. Sosnowa 16 w Blachowni. Powyżej wskazana osoba nie jest podatnikiem podatku od nieruchomości na terenie Gminy Blachownia.

Zadania w zakresie wymiaru podatków lokalnych należały do pracowników Referatu Finansowego. Nadzór w tym zakresie sprawowała p. Elżbieta Wolska – Skarbnik Miasta i Gminy Blachownia.

Wniosek nr 4

Dokonać analizy prawidłowości ustalenia wysokości zobowiązania podatkowego z tytułu podatku od nieruchomości w latach 2006 – 2010, w stosunku do nabywców lokali mieszkalnych oraz w latach 2009 – 2010 w stosunku do podatnika osoby prawnej o nr konta F-01-0044 i w latach 2008 – 2010 w stosunku do podatnika osoby prawnej o nr konta F-01-0035, mając na uwadze przepisy art. 272 oraz 274 a ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2005 r. Nr 8, poz. 60 z późn. zm.), przepisy art. 1a ust. 1 pkt 3, art. 3 i art. 6 ust. 1 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (Dz. U. z 2010 r. Nr 95, poz. 613 z późn. zm.), a w przypadku stwierdzenia nieprawidłowości wszcząć w trybie art. 165 § 1 ww. ustawy postępowanie podatkowe celem ustalenia zobowiązań w prawidłowej wysokości.

Wniosek nr 5

Podjąć działania w celu ustalenia osób, na których ciąży obowiązek podatkowy w zakresie podatku leśnego i podatku od nieruchomości dla nieruchomości oznaczonej na mapie geodezyjnej jako działka nr 393/1 obręb Ostrowy, w tym w części zajętej na prowadzenie działalności gospodarczej – odpłatnego parkingu przy ul. Sosnowej 16 w Blachowni, mając na uwadze przepisy art.122 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2005 r. Nr 8, poz. 60 z późn. zm.) w związku z przepisami: art. 4 powyższej ustawy – Ordynacja podatkowa, art. 1 ustawy z dnia 30 października 2002 r. o podatku leśnym (Dz. U. Nr 200, poz. 1682 z późn. zm.) i art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (Dz. U. z 2006 r. Nr 121, poz. 844 z późn. zm. oraz Dz. U. z 2010 r. Nr 95, poz. 613 z późn. zm.).

Wniosek nr 6

Wzmocnić nadzór nad pracownikami Referatu Finansowego w zakresie prawidłowego dokonywania wymiaru podatku od nieruchomości oraz czynności sprawdzających deklaracji na podatek od nieruchomości, stosownie do przepisów ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2005 r. Nr 8, poz. 60 z późn. zm.), mając na uwadze przepisy art. 68 i 69 ust.1 pkt 3 ustawy z dnia 29 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 157, poz. 1240 z późn. zm.).

W zakresie gospodarki nieruchomościami:

- *W 2008 r. przeprowadzono postępowanie w trybie przetargu ustnego nieograniczonego, na sprzedaż nieruchomości niezabudowanej oznaczonej jako działki nr: 230/8, 229/6, 228/8, 226/8, 224/8, 222/9, 221/9, 216/10, 216/7 o pow. łącznej 1,9089 ha, podczas którego:*
 - *w wykazie nieruchomości z dnia 29 stycznia 2008 r. nie wskazano ceny nieruchomości oraz terminu do złożenia wniosku przez osoby, którym przysługuje pierwszeństwo w nabyciu nieruchomości na podstawie art. 34 ust. 1 pkt 1 i pkt 2 ustawy o gospodarce nieruchomościami. Powyższe było niezgodne z przepisami art. 35 ust. 2 pkt 6 i pkt 12 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2004 r. Nr 261, poz. 2603 z późn. zm.),*
 - *zaniechano podania do publicznej wiadomości:*
 - *informacji o wywieszeniu wykazu nieruchomości na tablicy ogłoszeń Urzędu poprzez ogłoszenie w prasie lokalnej oraz na stronie internetowej Urzędu, co było wymagane przepisem art. 35 ust. 1 ustawy o gospodarce nieruchomościami,*
 - *ogłoszenia o pierwszym i drugim przetargu ustnym nieograniczonym, poprzez zamieszczenie w prasie o zasięgu obejmującym co najmniej powiat, na terenie którego położona jest zbywana nieruchomość, ukazującej się nie rzadziej niż raz w tygodniu, stosownie do postanowień § 6 ust. 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 14 września 2004 r. w sprawie sposobu i trybu przeprowadzania przetargów oraz rokowań na zbycie nieruchomości (Dz. U. Nr 207, poz. 2108 z późn. zm.),*
 - *informacji o wyniku przetargu, poprzez wywieszenie na tablicy ogłoszeń Urzędu, stosownie do przepisu § 12 ust. 1 ww. rozporządzenia,*
 - *w ogłoszeniach o pierwszym i drugim przetargu wskazano wysokość postąpienia ceny, niezgodnie z postanowieniami § 14 pkt 3 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 14 września 2004 r. w sprawie sposobu i trybu przeprowadzania przetargów oraz rokowań na zbycie nieruchomości (Dz. U. Nr 207, poz. 2108 z późn. zm.), stosownie do których o wysokości postąpienia decydują uczestnicy przetargu, z tym że postąpienie nie może wynosić mniej niż 1% ceny wywoławczej.*
- *W 2009 r. przeprowadzono postępowanie w trybie przetargu ustnego nieograniczonego na sprzedaż lokalu mieszkalnego przy ul. Żeromskiego 3/1,7 podczas którego:*
 - *w wykazie nieruchomości przeznaczonych do sprzedaży określono cenę lokalu bez ustalenia jego wartości przez rzeczoznawcę majątkowego w formie operatu szacunkowego. Naruszono tym przepisy art. 67 ust. 1 w związku z art. 7 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2004 r. Nr 261, poz. 2603 z późn. zm.). Stosownie do powyższych przepisów, cenę nieruchomości ustala się na podstawie jej wartości a jeżeli istnieje potrzeba określenia wartości nieruchomości, wartość tę określają rzeczoznawcy majątkowi. Ponadto w powyższym wykazie nieruchomości nie wskazano terminu do złożenia wniosku przez osoby, którym przysługuje pierwszeństwo w nabyciu nieruchomości na podstawie art. 34 ust. 1 pkt 1*

i pkt 2 ustawy o gospodarce nieruchomościami, co było niezgodne przepisem art. 35 ust. 2 pkt. 12 powyższej ustawy;

- *w kolejno organizowanych trzech przetargach ustnych nieograniczonych, nie dochowano terminu podania ogłoszenia o przetargu do publicznej wiadomości, na co najmniej 30 dni przed wyznaczonym terminem przetargu, tj.:*
 - *ogłoszenie o pierwszym przetargu ustnym nieograniczonym na sprzedaż lokalu zamieszczono prasie w dniu 3 kwietnia 2009 r., natomiast termin przetargu wyznaczono na dzień 23 kwietnia 2009 r.*
 - *ogłoszenie o drugim przetargu ustnym nieograniczonym podano do publicznej wiadomości w dniu 3 czerwca 2009 r., natomiast termin przetargu wyznaczono na 23 czerwca 2009 r.,*
 - *ogłoszenie o trzecim przetargu ustnym nieograniczonym zamieszczono w prasie w dniu 5 października 2009 r., natomiast termin przetargu wyznaczono na dzień 14 października 2009 r.*

Powyższym naruszono § 6 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 14 września 2004 r. w sprawie sposobu i trybu przeprowadzania przetargów oraz rokowań na zbycie nieruchomości (Dz. U. Nr 207, poz. 2108 z późn. zm.). Stosownie do powyższego przepisu ogłoszenie o przetargu podaje się do publicznej wiadomości, co najmniej na 30 dni przed wyznaczonym terminem przetargu;

- *ogłoszenie o trzecim przetargu nie zostało zamieszczone na stronie internetowej Urzędu, czym naruszono postanowienia § 6 ust. 7 powyższego rozporządzenia Rady Ministrów, zgodnie z którymi ogłoszenie o przetargu powinno być także opublikowane na stronach internetowych właściwego organu;*
- *w ogłoszeniach o przetargach wskazano wysokość postąpienia ceny, niezgodnie z postanowieniami § 14 pkt 3 ww. rozporządzenia Rady Ministrów, stosownie do których o wysokości postąpienia decydują uczestnicy przetargu, z tym że postąpienie nie może wynosić mniej niż 1% ceny wywoławczej;*
- *w pierwszym przetargu cenę wywoławczą ustalono w wysokości niższej niż wartość nieruchomości ustalona przez rzeczoznawcę w operacie szacunkowym. Wartość wynikająca z operatu szacunkowego wynosiła 66.700,00 zł, natomiast cenę wywoławczą ustalono na kwotę 63.812,00 zł. Powyższym naruszono przepis art. 67 ust. 2 pkt 1 ustawy o gospodarce nieruchomościami, zgodnie z którym przy sprzedaży nieruchomości w drodze przetargu cenę wywoławczą w pierwszym przetargu ustala się w wysokości nie niższej niż wartość nieruchomości;*
- *w informacji o wyniku trzeciego przetargu nie wskazano imienia i nazwiska nabywców lokalu, co było niezgodne z postanowieniami § 12 ust. 1 pkt 5) ww. rozporządzenia Rady Ministrów, stosownie do których informacja o wyniku przetargu powinna zawierać co najmniej imię, nazwisko albo nazwę lub firmę osoby ustalonej jako nabywca nieruchomości.*

Dokumentację związaną z przeprowadzeniem przetargów na sprzedaż nieruchomości przygotował były Kierownik Referatu Gospodarki Komunalnej, Nieruchomości i Ochrony Środowiska.

Dokumentację zatwierdzał oraz sprawował bezpośredni nadzór w tym zakresie p. Zdzisław Nowak – były Burmistrz Miasta i Gminy Blachownia, a następnie p. Marcin Biernat – p.o. Burmistrza Miasta i Gminy Blachownia.

- *W latach 2008 – 2009 nieprawidłowo zastosowano bonifikatę od ceny lokali mieszkalnych sprzedawanych w trybie bezprzetargowym na rzecz ich najemców, poprzez jej pominięcie w stosunku do pierwszej opłaty z tytułu udziału w użytkowaniu wieczystym gruntu. Powyższe było niezgodne z przepisem art. 68 ust. 1a ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r.*

o gospodarce nieruchomościami – obowiązującym od dnia 22 października 2007 r. (Dz. U. z 2004 r. Nr 261, poz. 2603 z późn. zm.). Stosownie do powyższego przepisu w przypadku, gdy nieruchomość jest sprzedawana jako lokal mieszkalny bonifikata obejmuje cenę lokalu, w tym cenę udziału w prawie własności gruntu lub w przypadku gdy udział obejmuje prawo użytkowania wieczystego, pierwszą opłatę z tego tytułu.

Powyższe dotyczyło sprzedaży lokali mieszkalnych: przy ul. 16 stycznia 8/34 w Blachowni, przy ul. Bankowej 2/6 w Blachowni, przy ul. Sienkiewicza 7/3 w Blachowni. Ponadto przy sprzedaży lokalu mieszkalnego przy ul. Sienkiewicza 7/3 nieprawidłowo obliczono cenę lokalu poprzez przyjęcie do ustalenia tej ceny z zastosowaniem bonifikaty, wartości lokalu łącznie z wartością części gruntu przynależnego do lokalu, przeznaczonego do oddania w wieczyste użytkowanie. Od wartości gruntu odrębnie naliczono wysokość pierwszej opłaty z tytułu użytkowania wieczystego. Na skutek powyższego cenę sprzedaży lokalu mieszkalnego zawyżono o kwotę 840,00 zł.

- W 2008 r. dokonano sprzedaży lokalu mieszkalnego przy ul. Bankowej 2/16, bez ustanowienia zabezpieczenia wierzytelności Gminy w stosunku do nabywcy z tytułu rozłożenia na raty ceny sprzedaży. Powyższym naruszono przepis art. 70 ust. 2 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2004 r. Nr 261, poz. 2603 z późn. zm.) zgodnie z którym cena nieruchomości sprzedawanej w drodze bezprzetargowej lub w drodze rokowań, o których mowa w art. 37 ust. 2 i 3 oraz w art. 39 ust. 2, może zostać rozłożona na raty, na czas nie dłuższy niż 10 lat. Wierzytelność Skarbu Państwa lub jednostki samorządu terytorialnego w stosunku do nabywcy z tego tytułu podlega zabezpieczeniu, w szczególności przez ustanowienie hipoteki. Zgodnie z umową sprzedaży z dnia 25 kwietnia 2008 r. cenę sprzedaży rozłożono na 60 rat.

- Przy zbyciu lokali mieszkalnych w drodze bezprzetargowej zobowiązano nabywców do zapłaty kosztów sporządzenia wyceny nieruchomości. Obowiązek ponoszenia przez nabywców lokali mieszkalnych kosztów związanych ze sprzedażą został ustalony Uchwałą Nr 75/X/2003 Rady Miejskiej w Blachowni z dnia 27 sierpnia 2003 r. w sprawie określenia zasad sprzedaży lokali mieszkalnych w budynkach wielomieszkaniowych stanowiących własność Gminy Blachownia oraz następnie Uchwałą Nr 136/XXVI/2008 Rady Miejskiej w Blachowni z dnia 8 października 2008 r. w sprawie określenia zasad sprzedaży lokali mieszkalnych w budynkach wielomieszkaniowych stanowiących własność Gminy Blachownia.

W przepisach ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2004 r. Nr 261, poz. 2603 z późn. zm.) nie przewidziano możliwości poboru opłat z ww. tytułu. Zgodnie z art. 25 ust. 2 w związku z art. 23 ust. 1 pkt 2 ww. ustawy, gminnym zasobem nieruchomości gospodaruje wójt, burmistrz albo prezydent miasta, co polega na wykonywaniu czynności polegających m.in. na zapewnieniu wyceny tych nieruchomości. Powyższe stwierdzono w zakresie zbycia w latach 2006 – 2009 czterech lokali mieszkalnych na rzecz najemców lokali. Koszty sporządzenia operatów nie były uwzględniane przy ustaleniu ceny nieruchomości. W protokołach uzgodnień warunków sprzedaży ww. nieruchomości ustalono, że kwoty stanowiące koszt sporządzenia operatu szacunkowego należy wpłacić na rachunek Gminy nie później niż do zawarcia umowy notarialnej.

Sprawy związane ze sprzedażą lokali mieszkalnych w trybie bezprzetargowym na rzecz ich najemców prowadził Inspektor ds. gospodarki nieruchomościami i lokalami mieszkalnymi (obecnie zatrudniony na stanowisku Zastępcy Kierownika Referatu Gospodarki Komunalnej, Nieruchomości i Ochrony Środowiska). Nadzór w tym zakresie

sprawował Kierownik Referatu Gospodarki Komunalnej, Nieruchomości i Ochrony Środowiska.

- *W dniu 1 czerwca 2007 r. zawarto w trybie bezprzetargowym umowę najmu lokalu użytkowego o powierzchni 37,50 m², w budynku Urzędu Miejskiego na czas nieokreślony, pomimo, że w dniu zawarcia tej umowy nie obowiązywała Uchwała Rady Miejskiej w Blachowni, którą określono przesłanki zawierania umów najmu nieruchomości w tym trybie. Powyższym naruszono przepis art. 37 ust. 4 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2004 r. Nr 261, poz. 2603 z późn. zm.) zgodnie z którym, przepis ust. 1 (tryb przetargu) stosuje się odpowiednio przy zawieraniu umów użytkowania, najmu lub dzierżawy na czas dłuższy niż 3 lata. Wojewoda albo odpowiednia rada lub sejmik mogą wyrazić zgodę na odstąpienie od obowiązku przetargowego trybu zawarcia tych umów.*

Tryb bezprzetargowy zastosowano na podstawie postanowień § 3 ust. 6 pkt c) Uchwały Nr 58/X/2007 Rady Miejskiej w Blachowni z dnia 30 maja 2007 r. w sprawie zasad gospodarowania lokalami użytkowymi. Powyższa uchwała weszła w życie dopiero w dniu 13 lipca 2007 r., zgodnie bowiem z postanowieniami § 10 tej uchwały, wymieniona uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od daty ogłoszenia w dzienniku urzędowym Województwa Śląskiego. Uchwała została ogłoszona w Dzienniku Urzędowym Województwa Śląskiego z 2007 r. Nr 109, poz. 2184 z dnia 29 czerwca 2007 r., zatem zasady określone w tej uchwale w dniu podpisania umowy najmu lokalu użytkowego nie obowiązywały.

W dniu zawarcia umowy obowiązywała Uchwała Nr 231/XXXVI/2002 Rady Miejskiej w Blachowni z dnia 6 września 2002 r. w sprawie ustalenia zasad najmu i dzierżawy lokali użytkowych i terenów stanowiących własność Gminy Blachownia. Na podstawie zasad określonych powyższą Uchwałą brak było przesłanek do zawarcia ww. umowy najmu w trybie bezprzetargowym. Ponadto przed oddaniem ww. lokalu w najem nie sporządzono wykazu nieruchomości przeznaczonych do oddania w najem, czym naruszono przepis art. 35 ust. 1 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2004 r. Nr 261, poz. 2603 z późn. zm.). Stosownie do powyższego przepisu właściwy organ sporządza i podaje do publicznej wiadomości wykaz nieruchomości przeznaczonych do sprzedaży, do oddania w użytkowanie wieczyste, użytkowanie, najem lub dzierżawę. Wykaz ten wywiesza się na okres 21 dni w siedzibie właściwego urzędu, a ponadto informację o wywieszeniu tego wykazu podaje się do publicznej wiadomości przez ogłoszenie w prasie lokalnej oraz w inny sposób zwyczajowo przyjęty w danej miejscowości.

Sprawy związane z oddaniem powyższego lokalu w najem prowadził były Kierownik Referatu Gospodarki Komunalnej, Nieruchomości i Ochrony Środowiska. Umowę najmu podpisał p. Zdzisław Nowak – były Burmistrz Miasta i Gminy Blachownia.

Wniosek nr 7

Wzmocnić nadzór nad pracownikami Urzędu Miejskiego w Blachowni w zakresie przygotowywania dokumentacji na zbycie oraz oddanie w najem nieruchomości gminnych zgodnie z przepisami ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2010 r. Nr 102, poz. 651 z późn. zm.), mając na uwadze przepisy art. 68 i 69 ust.1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. finansach publicznych (Dz. U. Nr 157, poz. 1240 z późn. zm.).

- *Zaniechano przekazania w trwały zarząd nieruchomości pozostających w dyspozycji Zarządu Mieniem Komunalnym w Blachowni. Jednostka dysponowała ww. nieruchomościami bezumownie.*

Zgodnie z art. 43 ust. 1 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2004 r. Nr 261, poz. 2603 z późn. zm.), trwały zarząd jest formą prawną władania nieruchomością przez jednostkę organizacyjną.

Zadania związane z gospodarowaniem nieruchomościami należały do pracowników Referatu Gospodarki Komunalnej Nieruchomości i Ochrony Środowiska, nad którymi bezpośredni nadzór sprawował Kierownik Referatu Gospodarki Komunalnej Nieruchomości i Ochrony Środowiska Urzędu Miasta i Gminy Blachownia.

Ponadto ustalono, że ww. nieruchomości nie zostały ujęte w ewidencji bilansowej Urzędu Miejskiego w Blachowni na koncie 011 „Środki trwałe”. Zgodnie z postanowieniami rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 28 lipca 2006 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego oraz niektórych jednostek sektora finansów publicznych (Dz. U. Nr 142, poz. 1020 z późn. zm.) konto 011 służy do ewidencji stanu oraz zwiększeń oraz i zmniejszeń wartości początkowej środków trwałych związanych z wykonywaną działalnością jednostki, które nie podlegają ujęciu na kontach 013, 014, 016 i 017.

Wniosek nr 8

Podjąć działania w celu ustanowienia trwałego zarządu w stosunku do nieruchomości będących we władaniu Zarządu Mieniem Komunalnym w Blachowni, mając na uwadze przepisy art. 43 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2010 r. Nr 102, poz. 651 z późn. zm.), art.18 ust.2 pkt 9 lit. h ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2001r. Nr 142, poz. 1591 z późn. zm.) oraz art. 61 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2000 r. Nr 98, poz. 1071 z późn. zm.).

Wniosek nr 9

Przeanalizować zapisy na koncie 011-„Środki trwałe” i w przypadku stwierdzenia niezgodności ze stanem faktycznym dokonać stosownych zapisów, mając na uwadze postanowienia rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. Nr 128, poz.861).

W zakresie księgowości i spraw organizacyjnych:

- *W latach 2006-2010 zadania w zakresie prowadzenia rachunkowości wykonywała p. Elżbieta Wolska - Skarbnik Miasta i Gminy Blachownia.*

Zgodnie z regulaminem organizacyjnym obowiązującym w Urzędzie Miejskim w Blachowni na podstawie Zarządzenia Nr 14/2010 Burmistrza Blachowni z dnia 18 lutego 2010 r. oraz poprzednio obowiązującym na podstawie zarządzenia Nr 8 Burmistrza Blachowni z dnia 1 lutego 2005 r. do kompetencji Skarbnika Gminy należy w szczególności: czuwanie nad prowadzeniem rachunkowości zgodnie z obowiązującymi przepisami, wykonywanie dyspozycji środkami budżetowymi, dokonywanie wstępnej

kontroli zgodności operacji gospodarczych i finansowych z planem finansowym (budżetowym). Skarbnik przyjął ww. regulaminy do wiadomości i stosowania.

Skarbnikowi nie powierzono obowiązków i odpowiedzialności w zakresie dokonywania wstępnej kontroli kompletności i rzetelności dokumentów dotyczących operacji gospodarczych i finansowych.

Powyższe było niezgodne z przepisem art. 54 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 157, poz. 1240 z późn. zm.). Stosownie do ww. przepisu głównym księgowym jednostki sektora finansów publicznych jest pracownik, któremu kierownik jednostki powierza obowiązki i odpowiedzialność w zakresie: prowadzenia rachunkowości jednostki, wykonywania dyspozycji środkami pieniężnymi, dokonywania wstępnej kontroli: zgodności operacji gospodarczych i finansowych z planem finansowym, kompletności i rzetelności dokumentów dotyczących operacji gospodarczych.

Wniosek nr 10

Powierzyć Skarbnikowi Miasta i Gminy Blachownia wszystkie obowiązki i odpowiedzialność wynikające z przepisu art. 54 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 157, poz. 1240 z późn. zm.).

- *W obowiązujących w jednostce od 2002 r. przepisach opisujących przyjęte przez jednostkę zasady (politykę) rachunkowości nie został zawarty opis systemu służącego ochronie wszystkich danych i ich zbiorów, w tym dowodów księgowych, ksiąg rachunkowych i innych dokumentów stanowiących podstawę dokonanych w nich zapisów. Brak również określenia wersji oprogramowania i daty rozpoczęcia jego eksploatacji. Powyższe było wymagane przepisem art. 10 ust. 1 pkt 3 lit. c oraz art. 10 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2002 r. Nr 76, poz. 694 z późn. zm. oraz Dz. U. z 2009 r. Nr 152, poz. 1223z późn. zm.). W polityce rachunkowości zamieszczono opis systemu służącego ochronie danych elektronicznych, a nie został opisany system ochrony dowodów księgowych, ksiąg rachunkowych i innych dokumentów stanowiących podstawę dokonanych w nich zapisów.*

Wniosek nr 11

Uzupełnić przepisy opisujące przyjęte przez jednostkę zasady (politykę) rachunkowości o opis systemu ochrony dowodów księgowych, ksiąg rachunkowych i innych dokumentów stanowiących podstawę dokonanych w nich zapisów, mając na uwadze przepisy art. 10 ust. 1 pkt 3 lit. c oraz art. 10 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2009 r. Nr 152, poz. 1223 z późn. zm.).

- *W latach 2008-2010 zaniechano ujęcia na kontach rozrachunkowych wszystkich rozrachunków z tytułu dostaw robót i usług oraz prowadzenia ewidencji analitycznej dla wszystkich kontrahentów, co dotyczyło wszystkich rachunków płaconych gotówką z kasy. Powyższe było niezgodne z przepisem art. 17 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2002 r. Nr 76, poz. 694 z późn. zm., a następnie Dz. U. z 2009 r. Nr 152, poz. 1223 z późn. zm.) oraz postanowieniami rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 28 lipca 2006 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego oraz niektórych jednostek sektora finansów publicznych (Dz. U. Nr 142, poz. 1020 z późn. zm.). Zgodnie z ww. przepisami konta ksiąg pomocniczych prowadzi się w szczególności dla rozrachunków z kontrahentami.*

Ponadto w Zarządzeniu Nr I-0152/4/02 Burmistrza Blachowni z dnia 30 lipca 2002 r. w sprawie wprowadzenia zakładowego planu kont zamieszczono zapis o następującym brzmieniu: „Do faktur i rachunków, które reguluje się w formie gotówkowej, nie prowadzi się kont rozrachunkowych.”

Zadania w zakresie przygotowania przepisów wewnętrznych dotyczących zasad (polityki) rachunkowości wykonywała p. Elżbieta Wolska – Skarbnik Miasta i Gminy Blachownia.

Wniosek nr 12

Skorygować zapisy przyjętych przez jednostkę zasad (polityki) rachunkowości w zakresie ewidencji rozrachunków zgodnie z wymogami przepisu art. 17 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2009 r. Nr 152, poz. 1223 z późn. zm.) i postanowieniami rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. Nr 128, poz. 861), mając na uwadze przepis art. 10 ww. ustawy o rachunkowości oraz zaprowadzić konta ksiąg pomocniczych dla wszystkich kontrahentów.

- *Brak podjęcia działań mających na celu wyegzekwowanie od kontrahenta dowodów źródłowych dokumentujących dokonanie operacji gospodarczych, w zakresie zrealizowania na rzecz Gminy usługi wymiany stolarki okiennej i drzwiowej w budynku Urzędu Miejskiego w Blachowni o wartości 58.700,00 zł. Na podstawie porozumienia z dnia 25 maja 2007 r. pomiędzy Gminą Blachownia a najemcą lokalu użytkowego w budynku Urzędu Miejskiego, najemca zobowiązał się do wymiany stolarki okiennej i drzwiowej w budynku Urzędu Miejskiego w Blachowni. Wartość usługi ustalono na kwotę 58.700,00 zł, przy czym strony postanowiły że Gmina będzie partycypować w wydatkach poniesionych przez najemcę do kwoty 6.000,00 zł, która to kwota zostanie potrącona z należnego czynszu najmu. Najemca nie wystawił faktury VAT dokumentującego wykonanie powyższej usługi. Zobowiązanie Gminy z ww. tytułu oraz jego kompensatę z należnościami najemcy ujęto w księgach rachunkowych na podstawie pisma najemcy z dnia 3 marca 2008 r., w którym poinformował o dokonaniu kompensaty zobowiązania Gminy ze swoimi należnościami na kwotę 6.000,00 zł. Ponadto na koncie 011 – Środki trwałe, ujęto zwiększenie wartości środka trwałego – budynku Urzędu na kwotę 58.700,00 zł na podstawie wewnętrznego dowodu księgowego – polecenia księgowania „PK”.*

Powyższym naruszono przepisy art. 20 ust. 2 pkt 1 w związku z art. 20 ust. 4 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2002 r. Nr 76, poz. 694 z późn. zm.). Stosownie do powyższego przepisu art. 20 ust. 2 pkt 1, podstawą zapisów w księgach rachunkowych są dowody księgowe stwierdzające dokonanie operacji gospodarczej, zwane dalej "dowodami źródłowymi" zewnętrzne obce - otrzymane od kontrahentów. Zgodnie natomiast z art. 20 ust. 4 ww. ustawy, w przypadku uzasadnionego braku możliwości uzyskania zewnętrznych obcych dowodów źródłowych, kierownik jednostki może zezwolić na udokumentowanie operacji gospodarczej za pomocą księgowych dowodów zastępczych, sporządzonych przez osoby dokonujące tych operacji. Nie może to jednak dotyczyć operacji gospodarczych, których przedmiotem są zakupy opodatkowane podatkiem od towarów i usług.

Za prowadzenie rachunkowości Urzędu Miejskiego w Blachowni odpowiedzialność ponosi p. Elżbieta Wolska – Skarbnik Miasta i Gminy Blachownia.

Wniosek nr 13

Wzmocnić nadzór nad pracownikami Urzędu Miejskiego w Blachowni w zakresie egzekwowania dokumentów od kontrahentów oraz dokonywania zapisów księgowych na podstawie dokumentów źródłowych zgodnie z przepisami ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2009 r. Nr 152, poz. 1223 z późn. zm.), mając na uwadze przepisy art. 68 i 69 ust.1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. finansach publicznych (Dz. U. Nr 157, poz. 1240 z późn. zm.).

- *W księgach rachunkowych Urzędu Miejskiego w Blachowni za 2010 r. ujęto koszty dotyczące 2009 r. wynikające z dwóch faktur VAT na łączną kwotę 49.341,56 zł za zimowe utrzymanie dróg w okresie od 17 do 22 grudnia 2009 r. oraz naprawę uszkodzonego w dniu 16 grudnia 2009 r. samochodu pracownika MOPS w Blachowni. Powyższe faktury dotyczyły kosztów poniesionych w miesiącu grudniu 2009 r. Ponadto w księgach rachunkowych Urzędu ujęto koszty dotyczące ochotniczych straży pożarnych wynikające z dwóch faktur VAT na łączną kwotę 6.078,00 zł za zakup butów gumowych specjalistycznych oraz aparatu ochronnego dróg oddechowych. W fakturach jako nabywcę wskazano OSP w Blachowni i w Cisiu. Powyższym naruszono przepis art. 6 ust. 1 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2009 r. Nr 152, poz. 1223 z późn. zm.), zgodnie z którym w księgach rachunkowych jednostki należy ująć wszystkie osiągnięte, przypadające na jej rzecz przychody i obciążające ją koszty związane z tymi przychodami dotyczące danego roku obrotowego, niezależnie od terminu ich zapłaty. Ponadto stosownie do postanowień Zarządzenia Nr I-0152/4/02 Burmistrza Blachowni z dnia 30 lipca 2002 r. w sprawie wprowadzenia zakładowego planu kont z późn. zm., w ciągu roku obrotowego faktury i rachunki księguje się w miesiącu, którego dotyczą.*

Wniosek nr 14

Wzmocnić nadzór nad pracownikami Referatu Finansowego w zakresie ujmowania w księgach rachunkowych kosztów na podstawie faktur VAT wystawionych na Miasto i Gminę Blachownia stosownie do przepisów ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2009 r. Nr 152 poz. 1223 z późn. zm.) oraz postanowień Zarządzenia Nr I-0152/4/02 Burmistrza Blachowni z dnia 30 lipca 2002 r. w sprawie wprowadzenia zakładowego planu kont z późniejszymi zmianami oraz Zarządzenia NI-0137/9/99 Burmistrza Blachowni z dnia 30 września 1999 r. w sprawie wprowadzenia w życie Instrukcji obiegu dokumentów i ich archiwizowania w Urzędzie Miejskim w Blachowni z późniejszymi zmianami, mając na uwadze przepisy art. 68 oraz art. 69 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 157, poz. 1240 z późn. zm.).

- *W 2009 r. nieterminowo uregulowano zobowiązania wynikające z trzech faktur VAT na łączną kwotę 231.734,78 zł za zimowe utrzymanie dróg oraz za wykonane prace przy realizacji zadania pn. „Budowa Hali Widowiskowo – Sportowej w Blachowni”. Powyższe było niezgodne z przepisem art. 44 ust. 3 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 157, poz. 1240 z późn. zm.), zgodnie z którym wydatki publiczne powinny być dokonywane w wysokości i terminach wynikających z wcześniej zaciągniętych zobowiązań. Ponadto naruszone zostały postanowienia umowy Nr OR-0815/170/2009 z dnia 14 października 2009 r. dotyczącej zimowego utrzymania dróg, w której ustalono, że: „Zamawiający wypłaci Wykonawcy należność za wykonanie usługi w terminie 14 dni od daty otrzymania przez Zamawiającego faktury”, a także*

umowy Nr OR – 0815/80/2008 z dnia 18 marca 2009 r. dotyczącej realizacji zadania pn. „Budowa Hali Widowiskowo – Sportowej w Blachowni”, w której ustalono, że zapłata wynagrodzenia nastąpi na podstawie faktur wystawionych przez Wykonawcę po dokonaniu odbiorów częściowych w terminie 30 dni od daty doręczenia faktury. Zgodnie z postanowieniami Zarządzenia Nr I-0137/9/99 Burmistrza Blachowni z dnia 30 września 1999 r. w sprawie wprowadzenia w życie Instrukcji obiegu dokumentów i ich archiwizowania w Urzędzie Miejskim w Blachowni z późniejszymi zmianami, sprawdzone pod względem merytorycznym dowody księgowe winny być natychmiast przekazane do księgowości; niezbędne jest umieszczenie daty przekazania do księgowości, bowiem za przetrzymywanie dokumentu, a tym samym za opóźnienie zapłaty odpowiada pracownik, który spowodował nieterminową zapłatę.

Stwierdzono, że na przedmiotowych fakturach brak było daty przekazania ich do księgowości. Skutkiem nieterminowego regulowania zobowiązań może być narażenie Miasta i Gminy Blachownia na konieczność zapłaty odsetek za zwłokę.

Opóźnienia w regulowaniu zobowiązań wyniosły od 3 do 29 dni.

Czynności w powyższym zakresie należały do pracowników Referatu Finansowego. Nadzór w tym zakresie sprawowała p. Elżbieta Wolska – Skarbnik Miasta i Gminy Blachownia.

Wniosek nr 15

Wprowadzić procedury kontroli zarządczej w zakresie terminów obiegu dokumentów celem prawidłowego ujmowania kosztów oraz terminowego regulowania zobowiązań Urzędu Miejskiego w Blachowni zgodnie z przepisami art. 44 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 157, poz. 1240 z późn. zm.), mając na uwadze przepisy art. 68 oraz art. 69 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 157, poz. 1240 z późn. zm.).

- *W księgach rachunkowych Urzędu Miejskiego w Blachowni w zakresie grupy środków trwałych 1 – Budynki i lokale, podgrupa 10 – Budynki niemieszkalne, w pozycjach: 1, 2, 7, 8, 9 zostały wykazane jako środki trwałe termomodernizacje oraz w pozycjach: 4,5,6 monitoringi budynków przekazanych w trwałe zarząd jednostkom oświatowym. Powyższe było niezgodne z zasadami ewidencji środków trwałych ustalonymi w Zakładowym Planie Kont wprowadzonym Zarządzeniem nr I-0152/4/02 Burmistrza Miasta i Gminy w Blachowni z dnia 30 lipca 2002 r. z późn. zm. oraz postanowieniami rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 28 lipca 2006 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego oraz niektórych jednostek sektora finansów publicznych (Dz. U. Nr 142, poz. 1020 z późn. zm.). Ponadto zgodnie z przepisem art. 3 ust. 1 pkt 15 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2009 r. Nr 152, poz. 1223 z późn. zm.), środkami trwałymi są rzeczowe aktywa trwałe i zrównane z nimi, o przewidywanym okresie ekonomicznej użyteczności dłuższym niż rok, kompletne, zdatne do użytku i przeznaczone na potrzeby jednostki. Z kolei zgodnie z przepisem art. 28 ww. ustawy o rachunkowości, środki trwałe oraz wartości niematerialne i prawne wycenia się nie rzadziej niż na dzień bilansowy według cen nabycia lub kosztów wytworzenia.*

Wniosek nr 16

Dokonać korekty zapisów na koncie 011 – „Środki trwałe” w celu doprowadzenia ewidencji księgowej środków trwałych do zgodności ze stanem faktycznym wynikającym z dowodów źródłowych, mając na uwadze postanowienia

Zakładowego Planu Kont oraz rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. Nr 128, poz. 861).

- *Wydruki z ksiąg rachunkowych Urzędu za lata 2009-2010 nie zawierały następujących elementów: nazwa jednostki, data sporządzenia (wydruku), automatyczne numerowanie stron z zaznaczeniem pierwszej i ostatniej strony, sumowanie na kolejnych stronach w sposób ciągły, dane pozwalające na ustalenie osoby odpowiedzialnej za treść zapisu. Powyższe było wymagane przepisem art. 13 ust. 4 pkt 1 i 2 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2009 r. Nr 152, poz. 1223 z późn. zm.), zgodnie z którym księgi rachunkowe powinny być trwale oznaczone nazwą (pełną lub skróconą) jednostki, której dotyczą (każda księga wiązana, każda luźna karta kontowa, także jeżeli mają one postać wydruku komputerowego lub zestawienia wyświetlanego na ekranie monitora komputera), nazwą danego rodzaju księgi rachunkowej oraz nazwą programu przetwarzania, a także wyraźnie oznaczone co do roku obrotowego, okresu sprawozdawczego i daty sporządzenia. Z kolei zgodnie z art. 13 ust. 5 ww. ustawy o rachunkowości, przy prowadzeniu ksiąg rachunkowych przy użyciu komputera należy zapewnić automatyczną kontrolę ciągłości zapisów, przenoszenia obrotów lub sald. Wydruki komputerowe ksiąg rachunkowych powinny składać się z automatycznie numerowanych stron, z oznaczeniem pierwszej i ostatniej, oraz być sumowane na kolejnych stronach w sposób ciągły w roku obrotowym. Zadania dotyczące prowadzenia ewidencji księgowej należały do pracowników Referatu Finansowego. Za prowadzenie rachunkowości Urzędu Miejskiego w Blachowni odpowiedzialność ponosi p. Elżbieta Wolska – Skarbnik Miasta i Gminy Blachownia. Odpowiedzialność z tytułu nadzoru ponosi p. Anetta Ujma - Burmistrz, na podstawie art. 4 ust. 5 ustawy o rachunkowości.*
- *W księgach rachunkowych 2008 r. zaniechano ujęcia operacji sprzedaży dokonanej 19 grudnia 2008 r. nieruchomości niezabudowanej oznaczonej jako działki o numerach: 216/7, 216/10, 221/9, 222/9, 224/8, 226/8, 228/8, 229/6, 230/8 o łącznej powierzchni 1,9089 ha i wartości 61.873,00 zł. Stosownie do przepisu art. 20 ust. 1 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2002 r. Nr 76, poz. 694 z późn. zm.), do ksiąg rachunkowych okresu sprawozdawczego należy wprowadzić, w postaci zapisu, każde zdarzenie, które nastąpiło w tym okresie sprawozdawczym. Przyczyną nieprawidłowości był brak przepływu informacji dotyczących obrotu nieruchomościami pomiędzy Referatem Gospodarki Komunalnej, Nieruchomości i Ochrony Środowiska a Referatem Finansowym Urzędu Miejskiego w Blachowni. Przepisy wewnętrzne obowiązujące w Urzędzie Miejskim w Blachowni nie określają obiegu dokumentów dotyczących zbycia ani nabycia nieruchomości. Ponadto w 2009 r. wprowadzono do ksiąg rachunkowych wartość nieruchomości na łączną kwotę 26.192.881,22 zł. Ujawniony w księgach rachunkowych majątek trwały dotyczył wartości gruntów oraz dróg nabytych przez Gminę w latach wcześniejszych. Powyższe dane zostały przekazane do Referatu Finansowego przez Referat Gospodarki Gruntami, Rolnictwa i Ochrony Środowiska. Na wniosek kierownika jednostki została przeprowadzona i rozliczona inwentaryzacja środków trwałych w 2009 r. Powyższe świadczy o nieprawidłowo przeprowadzonej inwentaryzacji metodą weryfikacji sald nieruchomości komunalnych w poprzednich latach.*

- *Nieprawidłowo przeprowadzono inwentaryzację metodą weryfikacji sald na dzień 31 grudnia 2008 r. W zakresie konta 011- „Środki trwałe” potwierdzono saldo w wysokości 14.655.167,26 zł, zgodnie z ewidencją księgową. W trakcie kontroli zagadnień związanych z gospodarką nieruchomościami ustalono, że w 2008 r. nie została ujęta w księgach sprzedaż nieruchomości komunalnych, a ustalenia rzeczywistego stanu środków trwałych dokonano dopiero w kwietniu 2009 r.
Powyższe było niezgodne z obowiązującym wówczas przepisem art. 26 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2002 r. Nr 76, poz. 694 z późn. zm.), zgodnie z którym inwentaryzację środków trwałych jednostki przeprowadzają drogą porównania danych ksiąg rachunkowych z odpowiednimi dokumentami i weryfikacji realnej wartości tych składników. Faktycznie weryfikacja sald nie polegała na porównaniu odpowiednich danych.
W procedurach wewnętrznych obowiązujących w jednostce nie zostały zawarte szczegółowe zasady dotyczące przeprowadzenia inwentaryzacji metodą weryfikacji.*
- *Na dzień 31 grudnia 2008 r. nie została przeprowadzona inwentaryzacja drogą uzyskania od kontrahentów potwierdzeń prawidłowości wykazanego w księgach rachunkowych jednostki stanu należności. Według ksiąg rachunkowych za 2008 r. jednostka miała należności od kontrahentów w wysokości 1.251,70 zł.
Powyższe było niezgodne z obowiązującym wówczas przepisem art. 26 ust. 1 pkt 2 ww. ustawy o rachunkowości. Stosownie do tego przepisu, inwentaryzację należności jednostki przeprowadzają drogą uzyskania od kontrahentów potwierdzeń prawidłowości wykazanego w księgach rachunkowych jednostki stanu tych aktywów oraz wyjaśnienia i rozliczenia ewentualnych różnic.
Za prowadzenie rachunkowości Urzędu Miejskiego w Blachowni, w tym prawidłowe przeprowadzenie i rozliczenie inwentaryzacji metodą weryfikacji sald oraz uzyskania od kontrahentów potwierdzeń sald odpowiedzialność ponosiła p. Elżbieta Wolska – Skarbnik Miasta i Gminy Blachownia. Odpowiedzialność z tytułu nadzoru ponosił p. Zdzisław Nowak – były Burmistrz Miasta i Gminy Blachownia, na podstawie art. 4 ust. 5 ustawy o rachunkowości.*

Wniosek nr 17

Wprowadzić procedury kontroli zarządczej w zakresie terminów obiegu dokumentów związanych z gospodarką nieruchomościami oraz w zakresie inwentaryzacji składników aktywów i pasywów, mając na uwadze przepisy art. 68 oraz art. 69 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 157, poz. 1240 z późn. zm.).

Wniosek nr 18

Wzmocnić nadzór nad pracownikami Urzędu Miejskiego w Blachowni odpowiedzialnymi za czynności związane z przeprowadzeniem inwentaryzacji składników majątku, mając na uwadze postanowienia Instrukcji inwentaryzacyjnej wprowadzonej zarządzeniem nr 2/95 z dnia 12 czerwca 1995 r. Burmistrza Miasta i Gminy Blachownia w sprawie sposobu przeprowadzania inwentaryzacji z późn. zm. i przepisy rozdziału 3 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2009 r. Nr 152, poz. 1223 z późn. zm.) oraz przepisy art. 68 oraz art. 69 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 157, poz. 1240 z późn. zm.).

W zakresie terminowości odprowadzania dochodów do budżetu państwa:

- *W okresie od grudnia 2008 r. do września 2009 r. nieterminowo odprowadzono do budżetu państwa dochody z tytułu zwrotu świadczeń alimentacyjnych. Powyższym naruszono postanowienia § 8 ust. 2 i 3 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 24 lipca 2006 r. w sprawie planów finansowych zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych jednostkom samorządu terytorialnego ustawami, przekazywania dotacji celowych i przekazywania pobranych dochodów związanych z realizacją tych zadań (Dz. U. Nr 135, poz. 955).*

W powyższym okresie wystąpiły dwa przypadki opóźnienia w przekazywaniu powyższych dochodów do Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego w Katowicach. Opóźnienia wynosiły 1 dzień i 56 dni.

Za terminowe odprowadzanie pobranych dochodów z tytułu zwrotu świadczeń alimentacyjnych odpowiedzialna była p. Elżbieta Wolska – Skarbnik Miasta i Gminy Blachownia.

Wniosek nr 19

Wzmocnić nadzór nad pracownikami Urzędu Miejskiego w Blachowni w zakresie terminowego odprowadzania dochodów do budżetu państwa, stosownie do przepisów art. 255 ust. 1 i ust. 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 157, poz. 1240 z późn. zm.), mając na uwadze przepisy art. 68 oraz art. 69 ust. 1 pkt 3 ww. ustawy.

W zakresie sporządzenia informacji o stanie mienia:

- *W informacji o stanie mienia sporządzonej na dzień 30 października 2009 r. wykazano, że wartość uzyskanych dochodów z tytułu użytkowania wieczystego gruntów, dzierżawy gruntów i najmu pozostałych składników majątku komunalnego przewiduje się w kwocie 210.000,00 zł.*

Powyższe było niezgodne z przepisem art. 180 pkt 4 ustawy z dnia 30 czerwca 2005 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 249, poz. 2104 z późn. zm.), zgodnie z którym zarząd jednostki samorządu terytorialnego opracowuje informację o stanie mienia komunalnego zawierającą dane o dochodach uzyskanych z tytułu wykonywania prawa własności i innych praw majątkowych oraz z wykonywania posiadania.

Projekt budżetu wraz z informacją o stanie mienia komunalnego przygotowała p. Elżbieta Wolska – Skarbnik Miasta i Gminy Blachownia. Czynności w powyższym zakresie wykonywali pracownicy Referatu Finansowego, nad którymi bezpośredni nadzór sprawowała p. Elżbieta Wolska – Skarbnik Miasta i Gminy Blachownia.

Wniosek nr 20

Wzmocnić nadzór nad pracownikami Urzędu Miejskiego w Blachowni w zakresie rzetelnego sporządzania informacji o stanie mienia komunalnego zgodnie z przepisem art. 267 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 157, poz. 1240 z późn. zm.), mając na uwadze przepisy art. 68 i art. 69 ust. 1 pkt 3 ww. ustawy o finansach publicznych.

W zakresie rozliczeń z jednostkami organizacyjnymi:

- *Nieprawidłowa kontrola sprawozdań jednostkowych składanych przez jednostki oświatowe. Powyższe było niezgodne z postanowieniami § 9 pkt 3 wówczas obowiązującego rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 27 czerwca 2006 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz. U. Nr 115, poz. 781 z późn. zm.), zgodnie z którym*

jednostki otrzymujące sprawozdania są obowiązane sprawdzić je pod względem formalno-rachunkowym.

Roczne sprawozdania Rb 28-S z wykonania planu wydatków budżetowych jednostki samorządu terytorialnego za okres od początku roku do dnia 31 grudnia 2009 r. zostały przekazane do Urzędu Miejskiego w Blachowni dopiero w dniu 22 lutego 2010 r. Zgodnie z załącznikiem nr 38 do ww. rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie sprawozdawczości budżetowej, jednostki budżetowe składają sprawozdania roczne do dnia 31 stycznia roku następującym po roku, za który sprawozdanie jest składane.

Powyższe dotyczyło sprawozdań złożonych przez: Zespół Szkolno – Przedszkolny w Łojkach, Zespół Szkolno-Przedszkolny w Blachowni, Szkołę Podstawową Nr 1 w Blachowni, Przedszkole Nr 2 w Blachowni, Gimnazjum w Blachowni, Zespół Obsługi Jednostek Oświatowych w Blachowni.

Sprawozdania były składane do Urzędu Miejskiego przez powołaną do tego jednostkę budżetową – Zespół Obsługi Jednostek Oświatowych, która przekazuje powyższe sprawozdania do Referatu Finansowego Urzędu Miejskiego w Blachowni.

Zadania w zakresie kontroli sprawozdań jednostkowych wykonywali pracownicy Referatu Finansowego Urzędu Miejskiego w Blachowni, nad którymi bezpośredni nadzór sprawowała p. Elżbieta Wolska – Skarbnik Miasta i Gminy Blachownia.

Wniosek nr 21

Wzmocnić nadzór nad pracownikami Urzędu Miejskiego w Blachowni w zakresie kontroli sprawozdań jednostkowych, mając na uwadze przepisy art. 68 oraz 69 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 157, poz. 1240 z późn. zm.).

Ponadto, mając na uwadze charakter stwierdzonych i wymienionych w wystąpieniu nieprawidłowości, a także zakres odpowiedzialności poszczególnych pracowników, kieruję do Pani Burmistrz dodatkowe wnioski:

Wniosek nr 22

Rozważyć możliwość wyciągnięcia konsekwencji w stosunku do osób, które przyczyniły się do powstania nieprawidłowości, a którym powierzono merytoryczną odpowiedzialność za wykonanie zadań, mając na uwadze zasady określone w przepisach działu czwartego, rozdziału VI ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. Kodeks pracy (Dz. U. z 1998 r. Nr 21, poz. 94 z późn. zm.).

Wniosek nr 23

Podjąć działania mające na celu podniesienie przez pracowników kwalifikacji zawodowych, mając na uwadze obowiązek zapewnienia funkcjonowania adekwatnej, skutecznej i efektywnej kontroli zarządczej w myśl przepisu art. 69 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 157, poz. 1240 z późn. zm.).

Stosownie do treści art. 9 ust. 3 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz. U. z 2001 r. Nr 55, poz. 577 z późn. zm.), sprawozdanie o sposobie realizacji wniosków pokontrolnych należy przedłożyć Regionalnej Izbie Obrachunkowej w Katowicach, **w terminie 30 dni** od daty otrzymania niniejszego wystąpienia.

Do wniosków zawartych w wystąpieniu pokontrolnym przysługuje prawo zgłoszenia zastrzeżeń **w zakresie wymienionym w art. 9 ust. 4 ustawy** z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych. Zastrzeżenia można wnosić do **Kolegium** tutejszej Izby, **w terminie 14 dni** od daty otrzymania wystąpienia pokontrolnego.

Ponadto informuję, że inspektorzy Regionalnej Izby Obrachunkowej w Katowicach przeprowadzili w dniach od 18 do 22 października 2010 r. w Zarządzie Mieniem Komunalnym w Blachowni kontrolę problemową w zakresie gospodarki finansowej za okres od 1 stycznia 2006 r. do 22 października 2010 r. Ustalenia kontroli zostały zawarte w protokole kontroli podpisanym 1 grudnia 2010 r., którego jeden egzemplarz pozostawiono w jednostce kontrolowanej. Do Kierownika jednostki zostanie skierowane odrębne wystąpienie pokontrolne.